

Actuació del delegat de prevenció

Localitza el problema: demana informació dels llocs de treball concrets on s'ha detectat aquest problema i dels treballadors afectats. Fes una nota informativa comunicant-ho, recorda-hi la representació que tens dels treballadors en matèria de prevenció de riscos laborals i que qualsevol afectat o persona que tingui dubtes o qüestions sobre el tema pot adreçar-se al/s delegat/s de prevenció.

Planteja el problema a la persona encarregada: a l'empresari, al servei de prevenció, al treballador designat. Fes-ho per escrit per deixar constància de la teva petició.

Exigeix l'adopció de mesures correctores i de control:

- La determinació dels possibles casos per part dels serveis de vigilància de la salut, establint un protocol de detecció i de la mútua d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.
- La valoració del risc i de les característiques dels llocs de treball.
- L'establiment de les mesures preventives necessàries.
- La informació i formació als treballadors que es puguin veure afectats per aquesta situació.

Posició de la UGT de Catalunya

La UGT de Catalunya exigeix que:

- Es compleixi la Llei de prevenció de riscos laborals i la lipoatròfia semicircular sigui reconeguda com un risc professional, i s'estableixi en el marc de la gestió de la prevenció de riscos de l'empresa:
 - Fent inclusió d'aquest risc a l'avaluació de riscos, establint l'aplicació de mesures preventives, tenint-lo en compte en l'elaboració de noves instal·lacions i qualsevol canvi que es pugui produir al lloc de treball.
 - Realitzant un control periòdic.
 - Vigilant la salut dels treballadors afectats i no afectats periòdicament, establint protocols d'actuació preventiva referents a la salut.
 - Que tots els casos siguin reconeguts com accident de treball, fins que sigui declarada com a malaltia professional.
 - Es realitzi la necessària formació i informació als treballadors d'aquest risc i les mesures preventives que s'han d'adoptar.
- Inclusió al quadre de malalties professionals.
- Que la patologia es tracti des de dos vessants, el físic i el psíquic.
- Implicació de l'Administració més enllà de l'elaboració del protocol d'actuació, investigant les causes que l'originen i les mesures de prevenció que cal adoptar, i dotar de la formació i informació necessàries els facultatius del sistema de la Seguretat Social per fer la detecció precoç i la derivació a la mútua.
- Actuació coordinada dels diferents organismes i implicats.
- És important, per una actuació homogènia, que els equips tècnics del Departament de Treball i els Inspectors de Treball siguin els mateixos a totes les empreses amb el problema detectat.

**Un nou risc
emergent:**

**lipoatròfia
semicircular**

amb tu + prevenció

Unió General de Treballadors de Catalunya
Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral
Rambla Santa Mònica 10, 08002 Barcelona
Tel. 93 304 68 32
otpri@catalunya.ugt.org
www.ugt.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria

Què és?

És una malaltia sense causa coneguda relacionada amb diferents factors vinculats a edificis moderns. Es manifesta en treballs amb computadores, en oficines noves o que inclouen noves tecnologies, que generen camps electromagnètics que produeixen descàrregues electrostàtiques, amb una manca d'humitat notable.

Es considera una alteració benigna del teixit adipós (del greix que hi ha sota la pell), segons la definició de la literatura científica mèdica, que consisteix en una reducció molt localitzada del greix. No produeix dolor, es manifesta en forma de marques allargades que s'enfonsen, a la part anterior de les cames. N'hi pot haver en una cama o en ambdues, les marques tenen entre 5 i 20 centímetres de llargada, 1 a 5 mil·límetres de profunditat i prop de 2 centímetres d'amplada, i apareixen a una alçada de 72 centímetres del terra. Aquests 72 centímetres coincideixen amb l'alçària estàndard de les taules **d'oficina**.

Aquesta patologia afecta més les dones, a causa de la major acumulació de greixos. En el cas de *KBC Bank & Insurance Group*, **el primer cas massiu** (1995), el 84% de les persones afectades eren dones.

El seguiment dels casos i els diferents estudis realitzats pel Dr. Bart Curvers del servei mèdic de *KBC Bank & Insurance Group* porten a afirmar que la lipoatròfia semicircular no causa més que les manifestacions locals, no és perjudicial per les dones embarassades ni pel fetus, i no comporta cap dany per a la salut de les **persones que pateixen aquestes lesions**. Sembla que aquesta patologia és reversible, quan desapareixen les condicions que l'ocasiona, en realitzar les mesures preventives corresponents, o quan la persona en qüestió deixa d'estar exposada a les causes relacionades.

Possibles causes

La causa exacta segueix essent desconeguda, però es creu que hi juguen un paper important els camps electromagnètics, encara que es té constància que hi intervenen diferents variables, i, per tant, hi ha la certesa que és multifactorial (humitat, electricitat estàtica, condicions ambientals, mobiliari conductor). Els casos es produeixen quan es combinen una sèrie d'elements en un edifici:

- **electricitat estàtica**
- baixa humitat
- presència de mobles amb elements metàl·lics que facin de conductors
- connexió de terra deficitària o inexistència d'aquesta connexió

Des dels primers casos detectats s'han elaborat diversos estudis per mirar de trobar la relació d'aquesta lesió amb una causa determinada.

La hipòtesi que ha cobrat més força es relaciona amb la descàrrega electrostàtica (ESD) a les cuixes, via taula de l'escriptori. Les descàrregues electrostàtiques locals en aquesta zona de les cames, on el cos humà està situat més pròxim a la base de la taula de treball, pot explicar les modificacions al teixit lipoatròfic.

Les descàrregues electrostàtiques locals en aquesta regió de les cames, on el cos humà s'acosta a la vora de la taula, poden explicar d'una manera plausible des del punt de vista biològic què està passant al teixit adipós superficial. Els macròfags activats produeixen citocines, que poden danyar els adipòcits i modificar l'estructura del teixit adipós.

Mesures preventives que cal seguir

Prenent com a referència els diversos estudis i el seguiment d'aquest problema del Dr. Bart L. Curvers, les mesures que cal adoptar per tenir el problema sota control són les següents:

- Humitat relativa del 50%.
- Recobrir les vores de les taules amb poliuretà per aconseguir l'aïllament, i evitar descàrregues electrostàtiques a les cames dels treballadors.
- Connexió de terra del mobiliari conductor i els equips elèctrics.
- Cadires especials (que dissipin les descàrregues electrostàtiques, ESD).

D'altra banda, és necessari establir un protocol per nous edificis i oficines amb les mesures que cal tenir presents a l'hora de projectar-los tant quant a ventilació, humitat relativa necessària i connexions de terra en equips i objectes conductors, com en el mobiliari més adient per evitar descàrregues electrostàtiques.

Un nou risc emergent:

lipoatròfia semicircular